

Detencja nieletnich migrantów bez opieki

Zob. również zestawienia [„Detencja nieletnich migrantów pozostających pod opieką”](#) i [„Detencja cudzoziemców”](#).

Należy pamiętać, że [nadzwyczajna wrażliwość dziecka] jest czynnikiem decydującym i ma pierwszeństwo przed rozważaniami dotyczącymi statusu nielegalnego imigranta” (wyrok [Mubilanzila Mayeka i Kaniki Mitunga przeciwko Belgii](#) z dnia 12 października 2006, § 55).

„Dzieci mają specyficzne potrzeby związane w szczególności z ich wiekiem i brakiem samodzielności, ale także związane z ich statusem osoby ubiegającej się o azyl. [Europejski] Trybunał [Praw Człowieka] zauważył również, że Konwencja Praw Dziecka zachęca Państwa do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, żeby dziecko, które oczekuje na uzyskanie statusu uchodźcy, skorzystało z ochrony i pomocy humanitarnej, bez względu na to, czy jest samo czy pozostaje pod opieką rodziców...” (wyrok [Abdullahi Elmi i Aweys Abubakar przeciwko Malcie](#) z dnia 22 listopada 2016, § 103)

Warunki osadzenia

[Mubilanzila Mayeka i Kaniki Mitunga przeciwko Belgii](#) (zob. również poniżej pod tytułem „Pozbawienie wolności” i „prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

12 października 2006 roku

Sprawa dotyczyła trwającej około dwa miesiące detencji pięcioletniej obywatelki Konga w ośrodku tranzytowym dla dorosłych prowadzonym przez Urząd ds. Cudzoziemców niedaleko lotniska w Brukseli, podróżującej samotnie do swojej matki, która uzyskała status uchodźcy w Kanadzie, a następnie odesłania dziewczynki do kraju pochodzenia. Skarżące (matka i dziecko) zarzuciły w szczególności, że detencja dziecka stanowiła niehumanitarne lub poniżające traktowanie.

Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, że w stosunku do dziecka miało miejsce **naruszenie Artykułu 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), ponieważ jego osadzenie wykazało brak humanitaryzmu i stanowiło niehumanitarne traktowanie.

W szczególności Trybunał zauważył, że dziecko pozostające bez opieki rodziców, zostało osadzone na dwa miesiące w ośrodku przeznaczonym dla dorosłych, bez możliwości uzyskania porady, czy wsparcia edukacyjnego ze strony wykwalifikowanej, specjalnie upoważnionej do tego celu osoby. Opieka, której udzielono również nie była wystarczająca na tyle, aby zaspokoić potrzeby dziewczynki. Ponadto, z uwagi na jej bardzo młody wiek, fakt, że była cudzoziemcem nielegalnie przebywającym w obcym kraju oraz pozostawała bez opieki swojej rodziny, znalazła się w szczególnie trudnej sytuacji. Pomimo, że nie istniały szczególne przepisy prawne regulujące sytuację małoletnich cudzoziemców pozostających bez opieki, i chociaż organy władzy były zobowiązane do tego, aby zapobiec lub naprawić tę sytuację, to jednak nie podjęły odpowiednich środków w celu wywiązania się ze spoczywającego na nich obowiązku sprawowania opieki nad dzieckiem.

Rahimi przeciwko Grecji (zob. również poniżej pod tytułem "Pozbawienie wolności")

5 kwietnia 2011 roku

Sprawa w szczególności dotyczyła warunków, w jakich ubiegający się o azyl nieletni obywatel Afganistanu, który nielegalnie przekroczył granicę w Grecją, był przetrzymywany w ośrodku detencyjnym w Pagani na wyspach Lesbos, a następnie wypuszczony z zamiarem wydalenia go z kraju.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) uznając, że nawet przy uwzględnieniu faktu, że osadzenie trwało tylko dwa dni, warunki osadzenia skarżącego były równoznaczne z poniżającym traktowaniem. Trybunał zauważył, że warunki osadzenia w ośrodku, w szczególności jeśli chodzi o zakwaterowanie, higienę i infrastrukturę, były na tyle złe, że naruszały ludzką godność. Ponadto skarżący, ze względu na swój wiek i warunki osobiste, znajdował się w stanie nadzwyczajnej bezbronności, a władze podejmując decyzję o jego osadzeniu nie wzięły pod uwagę jego indywidualnych warunków.

Mohamad przeciwko Grecji (zob. również poniżej pt. „Pozbawienie wolności”)

11 grudnia 2014 roku

Sprawa dotyczyła w szczególności warunków zatrzymania skarżącego, obywatela Iraku, który w chwili aresztowania na posterunku granicznym w Soufi był nieletnim nie posiadającym opieki, oczekującym na jego wydalenie. Skarżący zarzucił, że gdy był przetrzymywany na posterunku granicznym w Soufli, jego status jako nieletniego nie został w ogóle wzięty pod uwagę, nadto zaskarżył warunki osadzenia.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) uznając, że warunki osadzenia skarżącego na posterunku granicznym w Soufli były równoznaczne z niehumanitarnym i poniżającym traktowaniem. W szczególności Trybunał zauważył, że skarżący pozostawał uwięziony przez ponad pięć miesięcy, w nieakceptowalnych warunkach, opisanych przez, *inter alia*, Europejski Komitet Zapobiegania Torturom (CPT)). Trybunał również stwierdził, że nastąpiło **naruszenie Artykułu 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji **w związku z Artykułem, 3** uznając, że skarżącemu nie przysługiwał efektywny środek ochrony prawnej, którym mógłby zaskarżyć warunki swojej detencji.

Abdullahi Elmi i Aweys Abubakar przeciwko Malcie (zob. również poniżej, pod tytułem „Pozbawienie wolności”)

22 listopada 2016 roku

Ta sprawa dotyczyła przetrzymywania dwóch obywateli Somalii przez osiem miesięcy w ośrodku Safi Barracks, gdzie czekali na wynik postępowania o udzielenie azylu, a w szczególności na wynik postępowania mającego na celu ustalenie, czy są nieletnimi, czy nie. Zaskarżyli oni głównie warunki ich osadzenia w ośrodku dla imigrantów.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) uznając, że w niniejszej sprawie, w następstwie łącznie występujących, stanowiących przedmiot skargi, warunków, które wiązały się z przeludnieniem, brakiem światła i wentylacji, brakiem zorganizowanych zajęć i napiętą atmosferą przemocy, przez okres ponad ośmiu miesięcy, było równoznaczne z poniżającym traktowaniem. Warunki te były tym bardziej trudne, jeśli weźmie się pod uwagę stan bezbronności skarżących, jako osób ubiegających się o azyl oraz nieletnich. W rzeczywistości nie było dla nich żadnego mechanizmu wsparcia, co w połączeniu z brakiem informacji, co się z nimi stanie, jak również co do tego, jak długo będą jeszcze przetrzymywani, znacznie potęgowało ich lęk. Ponadto, w niniejszej sprawie skarżący, którzy mieli odpowiednio szesnaście i siedemnaście lat, ze względu na swój wiek byli bardziej wrażliwi niż jakkolwiek dorosła osoba ubiegająca się o azyl i umieszczona w tym czasie w ośrodku.

Sprawy w toku

Sh. D. i Inni przeciwko Grecji (nr 14165/16)

Skarga została zakomunikowana Rządowi greckiemu w dniu 24 marca 2016 roku

Sprawa dotyczyła pięciu małoletnich Afgańczyków pozostających bez opieki, którzy znaleźli się w Grecji na początku 2016 roku. Pierwszy skarżący skarżył się głównie na warunki i legalność swojego zatrzymania na posterunku policji w Polygyros.

Trybunał zakomunikował skargę Rządowi greckiemu i zadał stronom pytania na mocy art. 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) i art. 5 (prawo do poszanowania życia prywatnego) i art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji.

Pozbawienie wolności i kwestionowanie legalności zatrzymania

Mubilanzila Mayeka i Kaniki Mitunga przeciwko Belgii (zob. również powyżej pod tytułem "Warunki detencji", i poniżej, pod tytułem "Prawo do poszanowania życia rodzinnego")

12 października 2006 roku

Sprawa dotyczyła trwającej około dwa miesiące detencji pięcioletniej obywatelki Konga w ośrodku tranzytowym dla dorosłych prowadzonym przez Urząd ds. Cudzoziemców niedaleko lotniska w Brukseli, podróżującej samotnie do swojej matki, która uzyskała status uchodźcy w Kanadzie.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa) w odniesieniu do małoletniej skarżącej, stwierdzając, że belgijski system prawny, w postaci, w jakiej funkcjonował wcześniej, niewystarczająco chronił jej prawo do wolności. Zauważył w szczególności, że dziecko zostało osadzone w zamkniętym ośrodku dla nielegalnych cudzoziemców, w takich samych warunkach, jak dorośli. Warunki te nie były zaadoptowane dla osób szczególnie podatnych na zagrożenia, do których wówczas należała skarżąca ze względu na swój status małoletniej cudzoziemki pozostającej bez opieki. Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie) zauważając, że skuteczne odwołanie dziecka w sprawie jego osadzenia okazało się bezcelowe. W tym względzie Trybunał w szczególności zauważył, że władze belgijskie podjęły decyzję co do terminu wyjazdu dziecka następnego dnia po złożeniu przez skarżącą wniosku do *chambre du conseil* o zwolnienie jej z ośrodka, to znaczy jeszcze zanim *chambre du conseil* wydał orzeczenie w tej sprawie. Na żadnym etapie nie kwestionowano tego stanowiska. Ponadto deportacja nastąpiła pomimo faktu, że nie wygasł 24-godzinny termin przysługujący prokuratorowi na odwołanie się i w tym okresie prawo do pobytu miało zastosowanie.

Bubullima przeciwko Grecji

28 października 2010 roku

Pierwszy skarżący, nieletni obywatel Albanii mieszkał w Grecji ze swoim wujkiem, któremu wobec niego przysługiwały prawa rodzicielskie. Został aresztowany przez policję imigracyjną, która wszczęła przeciwko niemu postępowanie o deportację ze względu na fakt, że nie posiadał ważnego pozwolenia na pobyt, następnie został tymczasowo umieszczony w areszcie, a potem, po podjęciu decyzji o jego wydaleniu, nadal był przetrzymywany w areszcie, żeby zapobiec jego ucieczce. Skarżący twierdził, że sądy greckie nie podjęły niezwłocznie decyzji w sprawie jego wniosku o zwolnienie oraz, że nie przysługiwał mu żaden środek prawny, który pozwoliłby zakwestionować legalność jego zatrzymania.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie) w odniesieniu do pierwszego skarżącego, stwierdzając, że środki ochrony prawnej, które mu przysługiwały na mocy prawa krajowego nie spełniają wymogów tego przepisu, w szczególności wymogu „szybkości”.

Rahimi przeciwko Grecji (zob. również powyżej, pod tytułem "Warunki osadzenia")

5 kwietnia 2011 roku

Sprawa dotyczyła detencji małoletniego cudzoziemca pozostającego bez opieki w strzeżonym ośrodku dla dorosłych. Skarżący zarzucił w szczególności, że nie został poinformowany o powodach swojego aresztowania, ani o przysługujących mu w tej sytuacji środkach ochrony prawnej.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa) uznając, że zatrzymanie skarżącego nie było zgodne z prawem. Zauważył w szczególności, że zatrzymanie skarżącego znajdowało oparcie w prawie i miało na celu zapewnienie jego deportacji. Co więcej, w zasadzie długość trwania jego aresztowania - dwa dni - nie może zostać uznana za nieuzasadnioną, z punktu widzenia celu, który zamierzono osiągnąć. Jednakże władze greckie nie rozważyły, jak najlepiej zabezpieczyć interesy skarżącego jako nieletniego, ani nie wzięły pod uwagę jego indywidualnej sytuacji jako nieletniego pozostającego bez opieki. Ponadto nie zbadały, czy konieczne było to, aby jako środek ostateczny zastosować umieszczenie skarżącego w ośrodku detencyjnym, ani czy do zabezpieczenia jego deportacji nie mogły wystarczyć mniej drastyczne działania. Czynniki te spowodowały wątpliwości co do dobrej wiary władz krajowych na etapie wykonywania środka polegającego na pozbawieniu wolności. Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie). W tym zakresie zauważył w szczególności, że skarżący w praktyce nie miał możliwości skontaktowania się z prawnikiem. W dodatku broszura informacyjna zawierająca wiadomości na temat dostępnych środków ochrony prawnej była napisana w języku, którego nie rozumiał, chociaż przesłuchanie skarżącego odbyło się w jego ojczystym języku. Skarżący był również zarejestrowany jako nieletni, a mimo to nie miał żadnego opiekuna, który mógłby działać jako jego przedstawiciel prawny. W związku z tym, nawet przy założeniu, że istniałyby skuteczne środki ochrony prawnej, Trybunał nie dostrzegł, jak skarżący mógłby z nich skorzystać.

Zob. również: wyrok w sprawie **Housein przeciwko Grecji** z 24 października 2013 roku

Mohamad przeciwko Grecji (zob. również powyżej pt. „Warunki osadzenia”)

11 grudnia 2014 roku

Sprawa ta w szczególności dotyczyła zgodności z prawem detencji skarżącego, obywatela Iraku, który w chwili jego aresztowania na przejściu granicznym w Soufli był nieletnim pozostającym bez opieki, który oczekiwał na wydalenie.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 5** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa) uznając w szczególności, że skarżący został aresztowany i osadzony bez poszanowania jego statusu nieletniego pozostającego bez opieki, a kiedy osiągnął pełnoletniość, władze greckie przedłużyły mu czas trwania aresztowania bez podejmowania żadnych kroków w celu jego wydalenia.

Abdullahi Elmi i Aweys Abubakar przeciwko Malcie (zob. również powyżej, pod tytułem „warunki detencji”)

22 listopada 2016 roku

Obydwaj skarżący w szczególności zarzucili, że ich zatrzymanie w ośrodku Safi Barracks na osiem miesięcy było arbitralne i niezgodne z prawem, a im nie przysługiwał żaden środek ochrony prawnej w celu zakwestionowania legalności ich zatrzymania.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 5** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa) uznając w szczególności, że skarżący byli nieletni oraz że czas ich zatrzymania w nieodpowiednich warunkach był wyjątkowo długi. Trybunał stwierdził również **naruszenie Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie), ponieważ skarżącym nie przysługiwał efektywny środek ochrony prawnej do zakwestionowania zgodności z prawem ich detencji.

Sprawy w toku

[Sh. D. i Inni przeciwko Grecji \(nr 14165/16\)](#)

Skarga została zakomunikowana Rządowi greckiemu dnia 24 marca 2016 roku
Zob. powyżej pt. „Warunki osadzenia ”

Prawo do poszanowania życia rodzinnego

[Mubilanzila Mayeka et Kaniki Mitunga c. Belgique](#) (zob. również powyżej pod tytułem „Warunki osadzenia” i „Pozbawienie wolności”)

12 października 2006 roku

Sprawa dotyczyła trwającej przez około dwa miesiące detencji pięcioletniej obywatelki Konga w ośrodku tranzytowym dla dorosłych prowadzonym przez Urząd ds. Cudzoziemców niedaleko lotniska w Brukseli, podróżującej samotnie do swojej matki, która uzyskała status uchodźcy w Kanadzie, a następnie odesłania dziewczynki do kraju jej pochodzenia. Skarżące (matka i dziecko) zarzuciły w szczególności, że detencja dziecka stanowiła nieproporcjonalną ingerencję w ich prawo do poszanowania życia rodzinnego.

Trybunał przyjął, że doszło do **naruszenia Artykułu 8** Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) w odniesieniu do dziecka i jego matki, z tytułu detencji dziecka. Trybunał zaobserwował w szczególności, że jedną z konsekwencji zatrzymania była separacja dziewczynki (dziecka) z jej wujkiem (z którym przy przybyła na lotnisko w Brukseli), w wyniku czego została nieletnim cudzoziemcem bez opieki, czyli znalazła się w kategorii osób, w odniesieniu do których istniała wówczas luka prawna. Detencja znacznie opóźniła jej ponowne spotkanie z matką. Trybunał ponadto zauważył, że zamiast ułatwić jej ponowne spotkanie z matką, władze belgijskie podejmowały działania, które to utrudniały. Mając od samego początku informację, że matka dziecka była w Kanadzie, władze belgijskie powinny zadawać bardziej szczegółowe pytania władzom kanadyjskim (przeprowadzić szczegółowe dochodzenie) w celu wyjaśnienia sytuacji i doprowadzenia do szybkiego ponownego połączenia matki i córki. Ostatecznie Trybunał zauważył, że ponieważ nie istniało żadne ryzyko, że dziecko będzie unikać kontroli ze strony władz belgijskich, jego osadzenie w zamkniętym ośrodku dla dorosłych nie służyło realizacji żadnego celu, natomiast mogły być wzięte pod uwagę inne dostępne środki, które bardziej sprzyjały zabezpieczeniu interesu dziecka. W dodatku, ponieważ dziecko było nieletnim cudzoziemcem bez opieki, Belgia była zobowiązana ułatwić połączenie rodziny. Trybunał w związku z tym stwierdził, że wystąpiła nieproporcjonalna ingerencja w prawo skarżących do poszanowania ich życia rodzinnego. W tej sprawie Trybunał przyjął również, że w doszło do **naruszenia Artykułu 8** Konwencji w odniesieniu do dziecka i jego matki z tytułu deportacji dziecka do kraju jego pochodzenia.

Teksty i dokumenty

Zob. w szczególności:

- [Podręcznik europejskiego prawa dotyczącego azylu granic i imigracji](#), Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej /Europejski Trybunał Praw Człowieka, 2013
- Komisarz Praw Człowieka Rady Europy [strona internetowa](#) prace na temat „Migracja”
- Biuro Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego ds. Migracji i Uchodźców [strona internetowa](#)

Media Kontakt:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08